

آیاسی‌ان‌جی می‌تواند بار بنزین ۱۰ هزار تومانی را سبک کند و موجب ترمیم شکاف تولید و مصرف بنزین شود؟

گاز در مدار نجات بنزین

با فعال‌سازی ناوگان گازسوز موجود و تبدیل خودروهای پرمصرف در استان‌های هدف، مصرف سی‌ان‌جی افزایش می‌یابد، برآوردها نشان می‌دهد این مسیر می‌تواند مصرف بنزین را حدود ۱۶ میلیون لیتر در روز کاهش دهد

■ اصلاح تدریجی راهی برای پرهیز از شوک‌درمانی
وی با اشاره به ضرورت اصلاح تدریجی سیاست‌های حوزه انرژی اظهار کرد: مخالفان اصلاحات تدریجی، کشور را میان دو انتخاب خاموشی و شوک‌درمانی قرار می‌دهند. تجربه بنزین نشان می‌دهد اصلاحات ناگهانی و بدون جایگزین، هم فشار اجتماعی ایجاد می‌کند و هم فرصت‌های مدیریت مصرف را از بین می‌برد.

اگر قیمت بنزین به تدریج افزایش می‌یافت و هم‌زمان زیرساخت‌ها و مشوق‌های سوخت‌های جایگزین تقویت می‌شد، مصرف سی‌ان‌جی تا این اندازه کاهش نمی‌یافت و بخشی از ظرفیت ایجادشده همچنان فعال بود.

■ سی‌ان‌جی؛ ظرفیت مغفولی که می‌تواند معادله بنزین را تغییر دهد

این کارشناس حوزه اقتصاد انرژی با اشاره به ظرفیت‌های موجود در بخش گاز طبیعی کشور گفت: ایران از بزرگ‌ترین دارندگان منابع گاز طبیعی جهان است،

نابرابری میان خانوارهای دارای خودرو و بدون خودرو را کاهش دهد.

وی افزود: با این حال، عدالت در حوزه انرژی پیچیده‌تر از تقسیم مساوی یک منبع است. عدالت الزاماً به معنای دریافت یکسان نیست. بخشی از خانوارها به دلیل شرایط شغلی، فاصله محل زندگی تا محل کار، ضعف حمل‌ونقل عمومی یا وابستگی به خودرو، امکان تغییر سریع الگوی مصرف خود را ندارند.

این کارشناس حوزه اقتصاد انرژی تصریح کرد: از سوی دیگر، مشکل اصلی فقط نحوه توزیع بارانه نیست، بلکه شکاف میان رشد مصرف و ظرفیت تأمین است. سیاستی که مصرف خودروهای پرمصرف را هدف قرار ندهد، جایگزین واقعی برای بنزین ایجاد نکند و ابزار کاهش تقاضا نداشته باشد، به تنهایی ناترازی را حل نمی‌کند. آذرنبیا خاطرنشان کرد: بنابراین پیش از اجرای سیاست‌های گسترده توزیعی، باید به سراغ راهکارهایی رفت که به طور مستقیم مصرف بنزین را کاهش می‌دهند و کمترین هزینه اجتماعی را دارند.

■ ناترازی بنزین مسئله‌ای فراتر از تولید پالایشی

این کارشناس حوزه اقتصاد انرژی گفت: پیش از محدودیت‌های اخیر، تولید بنزین حدود ۱۲۰ میلیون لیتر و مصرف روزانه حدود ۱۳۱ میلیون لیتر بود و کسری از طریق واردات جبران می‌شد. با آغاز جنگ و آسیب به برخی واحدهای پالایشی و پتروشیمی، تولید حدود ۷ میلیون لیتر کاهش یافت. اگرچه تولید اکنون به حدود ۱۳۰ میلیون لیتر رسیده، اما کشور همچنان روزانه حدود ۵ میلیون لیتر کسری دارد و واردات از جنوب نیز متوقف شده است. آذرنبیا بیان کرد: در چنین شرایطی، افزایش تولید بخشی از مسئله را حل می‌کند، اما کافی نیست. رشد تعداد خودروها، افزایش سهم خودروهای پرمصرف، فرسودگی ناوگان و وابستگی به خودرو شخصی موجب شده افزایش ظرفیت تولید همواره با رشد تقاضا روبه‌رو شود. راهکار پایدار، ترکیبی از توسعه تولید، مدیریت مصرف و اصلاح ترکیب سبد سوخت است و نباید بر یک مسیر واحد تمرکز کرد.

■ سهمیه بنزین به نام افراد؛ عدالت یا بازتوزیع مسئله؟

وی با اشاره به طرح تخصیص بخشی از سهمیه بنزین بر اساس کد ملی اظهار کرد: در ماه‌های اخیر، تخصیص بخشی از سهمیه بنزین بر اساس کد ملی به عنوان راهکاری برای اصلاح نظام پارانهای مطرح شده است. موافقان معتقدند توزیع بنزین میان افراد می‌تواند

امیرحسین یوسف‌زاده | با رسمیت یافتن تصمیم دولت برای تعیین نرخ سوم بنزین و افزایش قیمت کارت سوخت جایگاه‌ها به ۱۰ هزار تومان، ابعاد جدیدی از سیاست‌های قیمتی برای مواجهه با بحران ناترازی سوخت نمایان شد؛ تصمیمی که براساس اعلام سخنگوی دولت، در راستای پایداری جریان عرضه و تقاضا و حفظ تاب‌آوری ملی اتخاذ شده است.

اما چرا دولت با وجود تبعات اجتماعی، به سراغ تعیین نرخ سوم بنزین رفت. باید گفت تشدید شکاف میان تولید و مصرف بنزین، فشار سنگین واردات سوخت بر منابع ارزی و محدودیت شدید ظرفیت پالایشی، دولت چهاردهم را بر آن داشته تا مجموعه‌ای از راهکارهای قیمتی و غیرقیمتی را برای مهار رشد بی‌رویه مصرف روی میز بگذارد. با این حال، تحلیلگران حوزه انرژی معتقدند دستکاری قیمت بنزین به تنهایی درمان ناترازی نیست و انتظار می‌رود دولت در کنار چنین شوک‌های قیمتی، گام‌های عملی و فوری برای تنوع‌بخشی به سبد سوخت و کاهش بار از دوش مصرف‌کنندگان بردارد.

در میان سخنان سخنگوی دولت، اشاره به «سی‌ان‌جی و ال‌پی‌جی» به عنوان راهکارهای سمت تقاضا، بار دیگر یک ظرفیت بزرگ اما مغفول را برجسته کرد. گاز طبیعی فشرده (سی‌ان‌جی) با وجود سرمایه‌گذاری ۳ میلیارد دلاری و زیرساخت عرضه ۴۰ میلیون مترمکعبی در روز، امروز با مصرفی تنها حدود ۱۶ میلیون مترمکعب، فاصله زیادی با توان اسمی خود دارد. در شرایطی که افزایش قیمت بنزین فشار بر خانوارها را بیشتر می‌کند، احیای ظرفیت سی‌ان‌جی می‌تواند بدون نیاز به طرح‌های زمانبر و چند میلیارد دلاری پالایشی، بخشی مهمی از کسری سوخت کشور را جبران کند.

امیررضا آذرنبیا، کارشناس حوزه اقتصاد انرژی، در گفت‌وگو با قدس معتقد است مسئله بنزین بیش از آنکه یک مسئله تولید باشد، مسئله انتخاب سیاست درست برای مدیریت مصرف است؛ اینکه آیا باید تمام تمرکز را بر افزایش عرضه گذاشت یا هم‌زمان به سراغ اصلاح ترکیب سبد سوخت و استفاده از ظرفیت‌های موجود هم رفت؟

■ بحران بنزین در نقطه تصمیم؛ راه‌حل فقط از پالایشگاه‌ها می‌گذرد؟

امیررضا آذرنبیا، کارشناس حوزه اقتصاد انرژی در گفت‌وگو با قدس با اشاره به ناترازی بنزین اظهار کرد: در شرایطی که رشد مصرف بنزین، محدودیت واردات و فشار بر منابع ارزی، ناترازی سوخت را به یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصادی و امنیت انرژی تبدیل کرده است، یک پرسش اساسی پیش روی سیاست‌گذار قرار دارد؛ اینکه عبور از بحران بنزین تنها با ساخت پالایشگاه‌های جدید ممکن است یا باید از ظرفیت‌هایی استفاده کرد که سال‌ها پیش ایجاد شده اما از مدار سیاست‌گذاری خارج شده‌اند.

وی افزود: توسعه ظرفیت پالایشی برای آینده انرژی کشور ضروری است، اما پاسخگوی تمام نیازهای کوتاه‌مدت نیست. ساخت پالایشگاه یا افزایش ظرفیت واحدهای موجود، سرمایه‌گذاری سنگین و زمان طولانی می‌خواهد، در حالی که مصرف بنزین سریع‌تر از زیرساخت‌های تولید رشد می‌کند.

آذرنبیا تصریح کرد: در این میان، ظرفیت مهمی وجود دارد که می‌تواند بدون انتظار برای طرح‌های چند میلیارد دلاری، بخشی از فشار شبکه سوخت را کاهش دهد و آن بازگرداندن گاز طبیعی فشرده (سی‌ان‌جی) به جایگاه واقعی خود در سبد سوخت کشور است.

گزارش

تحلیل جهش تاریخی بازار سهام به آستانه کانال ۷ میلیون واحدی و حرکت نقدینگی به سمت تالار شیشه‌ای

بازار سرمایه زیر توفان تقاضا

اعتماد سرمایه‌گذاران و شفافیت در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی وابسته است تا رونق فعلی به یک جرقه زودگذر تبدیل نشود.

■ هجوم کم‌سابقه پول حقیقی به سهام

در ادامه، مجتبی باقری، کارشناس ارشد بازار سرمایه با اشاره به هجوم بی‌سابقه و ورود ۷/۵ تا ۷/۷ هزار میلیارد تومانی پول حقیقی به سهام، حق تقدم‌ها و صندوق‌های سهامی تصریح کرد: مهم‌ترین مشخصه دادوستدهای اخیر، هجوم کم‌سابقه پول حقیقی به سهام و در نقطه مقابل، خروج سنگین نقدینگی از صندوق‌های درآمد ثابت بود؛ امری که نشان می‌دهد فعالان بازار رسماً راهبرد خود را تغییر داده‌اند.

وی افزود: پیام بسیار مهم‌تر این دادوستدها را باید در خروج بیش از ۳/۵ هزار میلیارد تومان پول از صندوق‌های درآمد ثابت

جست‌وجو کرد. قرار گرفتن این دو داده آماری در کنار یکدیگر نشان می‌دهد سرمایه با شتاب در حال کوچ از ابزارهای بدون ریسک به دارایی‌های پریسک‌تر است که نشانه روشنی از بالا رفتن چشمگیر ریسک‌پذیری سهامداران به شمار می‌رود.

باقری در پاسخ به این پرسش که چرا با وجود این عطش، ارزش معاملات در محدوده ۲۵ تا ۲۶ هزار میلیارد تومان ماند، اظهار کرد: پایین‌تر بودن گردش معاملات نسبت به حجم عطش موجود، نه نشانه ضعف بلکه ناشی از نبود عرضه در بازار بود. قفل شدن بیش از ۹۹ درصد بازار در صفوف خرید و محدودیت دامنه نوسان در کنار عقب‌نشینی فروشندگان موجب شد بخش بزرگی از تقاضا امکان تبدیل شدن به معامله را پیدا نکند و پشت‌صف‌ها پلاتکلیف بماند. این تحلیلگر بازار سرمایه درخصوص کانال ۷ میلیون واحدی تصریح کرد: رسیدن به این مرز تاریخی بیش از آنکه یک مانع فنی باشد، یک سد روانی برای فعالان است. عبور از این ارقام ژُند همواره نگاه‌ها را دوباره به تالار بورس جلب می‌کند، اما کیفیت معاملات پس از عبور از این محدوده اهمیتی دوچندان دارد.

■ تثبیت بورس در مدار جدید نیازمند راستی‌آزمایی است

باقری با تأکید بر اینکه تثبیت بورس در مدار جدید نیازمند راستی‌آزمایی در روزهای پیش‌رو است، یادآور شد: پس از جهش‌های سریع، کاملاً طبیعی است بخشی از سهامداران برای نقد کردن سود کوتاه‌مدت اقدام به فروش کنند. نقطه عطف و آزمون حیاتی بازار دقیقاً در همین نقطه رقم می‌خورد؛ اگر نقدینگی جدید آن‌قدر عمق و توان داشته باشد که این موج عرضه‌ها را در روزهای آینده ببلعد و هضم کند، می‌توان گفت بورس رسماً وارد یک فاز رونق بلندمدت شده است.

وی تأکید کرد: در صورتی که با شروع عرضه‌ها، ورود پول متوقف شود یا خروج سرمایه صورت گیرد، هیجان فعلی فروکش خواهد کرد؛ بنابراین پیام امروز بورس مبنی بر جدی گرفتن دوباره بازار سهام، زمانی رسمیت می‌یابد که جریان نقدینگی در برابر شناسایی سود فروشندگان مقاومت نشان دهد و بازار از عمق کافی برخوردار باشد.